

การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อศักยภาพที่พักโฮมสเตย์ หมู่บ้านคีรีวงกต จังหวัดอุดรธานี

COMPARISON OF SATISFACTION WITH THE HOMESTAY POTENTIAL AT KHIRI WONGKOT, UDONTHANI PROVINCE

รัมภาภัก ฤกษ์วีระวัฒนา¹, สุจิตรา ริมดุษิต², ปานฤทัย เห่งพุ่ม³, ชิดชม กันจุฬา⁴ และ ฉันทัช วรณณอม^{5*}

RUMPAPAK LUEKVEERAWATTANA¹, SUCHITRA RIMDUSIT², PANRUTHAI HENGPOOM³, CHIDCHOM KANCHULA⁴
and CHANTOUCH WANNATHANOM^{5*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์หมู่บ้านคีรีวงกต จังหวัดอุดรธานี 2) เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพของโฮมสเตย์ชุมชนคีรีวงกต อำเภอโนนยาง จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวจำนวน 420 คน และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากที่พักโฮมสเตย์จำนวน 15 ท่าน เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ t-test และ ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.452$ และ $P\text{-value} = 0.015$) กลุ่มตัวอย่างอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.176$ และ $P\text{-value} = 0.006$) กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.404$ และ $P\text{-value} = 0.034$) กลุ่มตัวอย่างอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.747$ และ $P\text{-value} = 0.005$) กลุ่มตัวอย่างระดับรายได้แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 14.259$ และ $P\text{-value} = 0.000$)

ส่วนแนวทางการพัฒนาศักยภาพของโฮมสเตย์ชุมชนคีรีวงกต อำเภอโนนยาง จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษาควมมีการจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน ควรมีการส่งเสริมด้านการตลาดที่เหมาะสมให้กับโฮมสเตย์ ควรเพิ่มกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน หน่วยงานต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในช่วงระยะเวลาที่ได้รับรองมาตรฐาน ควรมีการติดตามและประเมินผลด้วยชุมชน โดยเริ่มจากการร่วมมือกันปรับปรุงและพัฒนาภายในชุมชนก่อน และจึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนแก่ท้องถิ่นของโฮมสเตย์ชุมชนคีรีวงกต อำเภอโนนยาง จังหวัดอุดรธานี

¹⁻⁴ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Bachelor of Arts Tourism Industry and Hospitality Management. College of Hospitality Industry Management. Suan Sunandha Rajabhat University.

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Assistant Professor. Bachelor of Arts Tourism Industry and Hospitality Management. College of Hospitality Industry Management. Suan Sunandha Rajabhat University

* Corresponding Author, Email: Chantouch.wa@ssru.ac.th

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบ ; ความพึงพอใจ ; ศักยภาพ ; โฮมสเตย์

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the comparison of satisfaction with the homestay potential at Khiri Wongkot, Udonthani Province. 2) advise the guidelines to develop the potential of Khiri Wongkot homestay, Udonthani Province. The research method was the mix method. The samples were 420 Khiri Wongkot community tourists/visitors by simple random sampling method. And by purposive sampling with 15 homestay owners. The tools used for collected the data were questionnaires and structured interviews by content analysis and by using content analysis and the statistics used to test the hypothesis were t-test and ANOVA.

Results of the research were found that male and female samples were different levels of satisfaction with the potential of homestays, statistically significant at the .05 level ($t = -2.452$ and $P\text{-value} = 0.015$). The samples were of different ages that had different levels of satisfaction with the potential of homestays, statistically significant at the .05 level ($F = 4.176$ and $P\text{-value} = 0.006$). The sample groups had different educational levels. There is a level of satisfaction with the potential of different homestays statistically significant at the .05 level ($F = 3.404$ and $P\text{-value} = 0.034$). The sample groups of occupations were different. There are different levels of satisfaction with the potential of homestays, statistically significant at the .05 level ($F = 3.747$ and $P\text{-value} = 0.005$). The sample groups had different income levels. There are different levels of satisfaction with the potential of homestays, statistically significant at the .05 level ($F = 14.259$ and $P\text{-value} = 0.000$).

The guidelines for development the homestay potential of Khiri Wongkot Community, Nayoong District, Udonthani Province. From the study should be more efficiency allocated tourism support budget from government and private sectors or that ask for cooperation from them to develop tourism in the community. There should be an appropriate marketing promotion for the homestay. Exotic tourism activities should be added by cooperation between people in the community and sectors such as the Tourism Authority of Thailand, local government organization including educational institutions for sustainable tourism in during the period of standardization. There should be monitor and evaluate by community. Starting from collaborating to improve and develop within the community. And therefore, requesting cooperation from various sectors to create sustainable benefits for the locality of the Kiriwongkot community homestay, Nayoong District, Udonthani Province.

Keywords: Comparison ; Satisfaction ; Potential ; Homestay

บทนำ

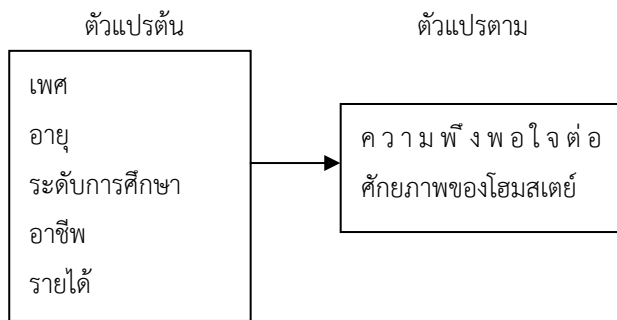
ในปัจจุบันหลายหน่วยงานของประเทศไทยมุ่งเน้นการสร้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเพิ่มความมั่นคงและมั่นคงทางเศรษฐกิจ จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีเนื้อที่ประมาณ 11,730 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7.33 ล้านไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 11 ของประเทศ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงประกอบด้วยทุ่งนา ป่าไม้ และภูเขา พื้นที่เอียงลาดลงสู่แม่น้ำโขงทางจังหวัดหนองคาย ทางทิศตะวันตกมีภูเขาและป่าติดต่อกันเป็นแนวยาว มีทิวเขาสำคัญคือ ทิวเขาภูพาน มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบ แสดงให้เห็นว่าบริเวณที่เป็นจังหวัดอุดรธานีในปัจจุบันนี้ เคยมีชุมชนมนุษย์อยู่อาศัยมา ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ หรือราว 5,000-7,000 ปีมาแล้ว อุดรธานีประกอบไปด้วย 20 อำเภอ ประชากร ในปี 2559 มีจำนวน 1,578,783 คน รายได้ต่อหัวของประชากรในระดับประเทศอยู่ในลำดับที่ 51 จังหวัดอุดรธานีมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และอำเภอนาเยีย จังหวัดอุดรธานีก็เป็นอีกพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภทและอำเภอนาเยียยังได้ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการปลูกกาแฟอาราบิก้า และพืชเมืองหนาว โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟนาเยีย พร้อมทั้งโรงงานแปรรูปกาแฟ ผลิตภัณฑ์กาแฟอาราบิก้าและโรบัสต้า ในรูปแบบกาแฟแก้วดแบรนด์ “กาแฟนาเยีย Nayung’s Coffee” เพื่อเป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดอุดรธานี ทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่หน่วยงาน สถานศึกษาและผู้สนใจ มาเยี่ยมชมการปลูกและผลิตกาแฟนาเยียในพื้นที่ โดยมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวนาเยีย ในงาน “เทศกาลวันสตรีเบอร์รี่และกาแฟนาเยีย ประจำปีในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เลือกชมเลือกซื้อทั้งผลไม้ กาแฟ หรือสินค้าชุมชนเป็นของฝากอีกด้วย นอกจากนี้ หมู่บ้านคีรีวงกต อ.นาเยีย อำเภอเหนือสุดของจังหวัดอุดรธานี ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอปากชม จังหวัดเลย และทิศตะวันออกเฉียงติดต่อกับอำเภอสว่าง จังหวัดหนองคาย เป็นหมู่บ้านที่โอบล้อมด้วยทิวเขาเขียวขจีของอุทยานแห่งชาติน้ำโสม-นาเยีย ชุมชนในหมู่บ้านคีรีวงกตร่วมกันดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเรียนรู้วิถีของชุมชนคีรีวงกต มีที่พักแบบโฮมสเตย์ และแบบรีสอร์ท การเดินชม

ธรรมชาติที่ล้อมรอบด้วยทิวเขาและม่านหมอก พร้อมรับรุ่งอรุณการ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563). การนั่งรถอีแต๊กชมธรรมชาติโดยการลุลำธารที่อยู่ในชุมชนและการรับประทานอาหาร โดยใช้วัสดุจากธรรมชาติมาประกอบอาหารและใช้ในการรับประทานอาหาร เช่น ภาชนะ อุปกรณ์ต่างๆ ช้อน แก้วน้ำ ตามวิถีชีวิตชาวไร่ ชาวนา ชมน้ำตกห้วยช้างพราย ทานข้าวป่า และเก็บภาพจากจุดวิวดมเนินน้ำโขงบนยอดเขา ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวและเดินทางมาเยี่ยมชมและทำกิจกรรม (สาวินีย์ พลเยี่ยม, 2562) และจากการศึกษาพบว่าโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในจังหวัดอุดรธานี มีเพียง 2 แห่งคือชมรมโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี โฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์บ้านเหล่าหมากบัว บ้านเหล่าหมากบัว ตำบลแซแล อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (โฮมสเตย์ไทย) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2546) และจากข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนพบว่า ยังมีความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทาง การท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน, 2561) ประกอบกับจุดอ่อนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐานเข้าถึงได้ยาก กิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวมีน้อย (แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 : 12) เพื่อเป็นการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานของชุมชนคีรีวงกต อำเภอนาเยีย จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์หมู่บ้านคีรีวงกต จังหวัดอุดรธานี
2. เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพของโฮมสเตย์ชุมชนคีรีวงกต อำเภอนาเยีย จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ เจ้าของโฮมสเตย์
จำนวน 15 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และ การทดสอบค่าความแตกต่างแบบที่ (Independent Sample t-Test) และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และหากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตและประชากรการวิจัย

เชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวจำนวน 420 คน และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เจ้าของที่พักโฮมสเตย์จำนวน 15 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น(Non-Probability Sampling) และคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้หลักเกณฑ์ เลือกดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้สื่อสารภาษาไทยเพื่อความเข้าใจในคำถามและสื่อสารกับผู้สัมภาษณ์ได้อย่างชัดเจน 2) เป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป 3) อาศัยในชุมชนศรีวังคมมากกว่า 1 ปีขึ้นไป 4) ดำเนินธุรกิจที่พักโฮมสเตย์

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถาม นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อศักยภาพที่พักโฮมสเตย์ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทาง การท่องเที่ยวตรวจทานและแก้ไขตามข้อเสนอแนะค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และค่าความเที่ยงของเครื่องมือ Cronbach's alpha คือ .78 โดยเก็บข้อมูลช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2564 ชุมชนศรีวังคม อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานีและ

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง n=420

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	199	47.4
หญิง	221	52.6
อายุ		
18-29 ปี	58	13.8
30-39 ปี	107	25.5
40-44 ปี	189	45.0
45 ปีขึ้นไป	66	15.7
ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา/ปวส.	83	19.8
ปริญญาตรี	292	69.5
ปริญญาโท	45	10.7
อาชีพ		
นักศึกษา	36	8.6
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	166	39.5
นักธุรกิจ/ค้าขาย	166	39.5
ลูกจ้าง	44	10.5
เกษตรกร	8	1.9
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 20,000 บาท	91	21.7

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ) n=420

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20,001-30,000 บาท	274	65.2
30,001-40,000 บาท	45	10.7
40,001-50,000 บาท	8	1.9
มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	2	0.5

จากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 420 คน แบ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 และเพศชาย จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 40-44 ปี จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 อายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 และอายุระหว่าง 18-29 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาได้แก่ อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 และปริญญาโท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และนักธุรกิจ/ค้าขาย จำนวนเท่ากันคือ 166 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาได้แก่ ลูกจ้าง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 นักศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และเกษตรกร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมาได้แก่ รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 40,001-50,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

2. ความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์

แบ่งระดับการให้คะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนเฉลี่ย	4.21 -5.00	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์จำแนกเป็นรายด้าน n=420

ความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	S.D.
1. ด้านที่พัก	3.33	ปานกลาง	0.715
2. ด้านอาหาร	3.71	มาก	0.825
3. ด้านความปลอดภัย	3.50	มาก	0.839
4. ด้านอรรถาธิบายประวัติของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	3.38	ปานกลาง	0.771
5. ด้านรายการนำเที่ยว	3.76	มาก	0.778
ความพึงพอใจรวมต่อศักยภาพของโฮมสเตย์	3.53	มาก	0.357

สมมติฐานที่ 1

H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อ

เพศ				t	P.
ชาย (n=199)		หญิง (n=221)			
ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
3.26	0.037	3.39	0.036	-2.452	0.015*

ศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามเพศ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.452$ และ $P\text{-value} = 0.015$) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐาน H_1 และปฏิเสธสมมติฐาน H_0

สมมติฐานที่ 2

H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามอายุ

อายุ	N	อายุ		F	P.
		Mean	S.D.		
18-29 ปี	58	3.55	0.626	4.176	0.006*
30-39 ปี	107	3.26	0.520		
40-44 ปี	189	3.31	0.487		
45 ปีขึ้นไป	66	3.29	0.576		
รวม	58	3.55	0.626		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.176$ และ $P\text{-value} = 0.006$) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐาน H_1 และปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 5 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	18-29 ปี	30-39 ปี	40-44 ปี	45 ปีขึ้นไป
		3.55	3.26	3.31	3.29
18-29 ปี	3.55	-	.290* ($P=.001$)	.240* ($P=.003$)	.264* ($P=.006$)
30-39 ปี	3.26		-	-.050 ($P=.432$)	-.026 ($P=.083$)
40-44 ปี	3.31			-	-.024 ($P=.749$)
45 ปีขึ้นไป	3.29				-

สมมติฐานที่ 3

H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	ระดับการศึกษา		F	P.
		Mean	S.D.		
อนุปริญญา/ปวส.	83	3.22	0.519	3.404	0.034*
ปริญญาตรี	292	3.37	0.551		
ปริญญาโท	45	3.24	0.435		
รวม	420	3.33	0.537		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.404$ และ $P\text{-value} = 0.034$) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐาน H_1 และปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 7 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	อนุปริญญา/ปวส.	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.22	3.37	3.24
อนุปริญญา/ปวส.	3.22	-	-.156* ($P=.019$)	-.028* ($P=.780$)
ปริญญาตรี	3.37		-	.129 ($P=.132$)
ปริญญาโท	3.24			-

สมมติฐานที่ 4

H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	ระดับรายได้		F	P.
		Mean	S.D.		
นักศึกษา	36	3.36	0.543	3.747	0.005*
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	166	3.26	0.504		
นักธุรกิจ/ ค้าขาย	166	3.44	0.587		
ลูกจ้าง	44	3.16	0.370		
เกษตรกร	8	3.25	0.463		
รวม	420	3.33	0.537		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.747$ และ $P\text{-value} = 0.005$) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐาน H_1 และปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 9 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามระดับรายได้

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	นัก ศึกษา	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	นัก ธุรกิจ/ ค้าขาย	ลูกจ้าง	เกษตรกร
		3.36	3.26	3.44	3.16	3.25
นักศึกษา	3.36	-	.102 ($P = .295$)	-.079 ($P = .420$)	.202 ($P = .090$)	.111 ($P = .532$)
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.26		-	-.181* ($P = .002$)	.100 ($P = .266$)	.009 ($P = .962$)
นักธุรกิจ/ ค้าขาย	3.44			-	.281* ($P = .002$)	0.190 ($P = .323$)
ลูกจ้าง	3.16				-	-.091 ($P = .655$)
เกษตรกร	3.25					-

สมมติฐานที่ 5

H_0 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ไม่แตกต่างกัน

H_1 : กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ เมื่อจำแนกตามระดับรายได้

ระดับรายได้	N	ระดับรายได้		F	P.
		Mean	S.D.		
ต่ำกว่า 20,000 บาท	91	3.26	0.468	14.259	0.000*
20,001- 30,000 บาท	274	3.30	0.503		
30,001- 40,000 บาท	45	3.42	0.543		
40,001- 50,000 บาท	8	4.63	0.744		
มากกว่า 50,000 บาท	2	3.50	0.707		
รวม	420	3.33	0.537		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างระดับรายได้แตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 14.259$ และ $P\text{-value} = 0.000$) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐาน H_1 และปฏิเสธสมมติฐาน H_0

จากการสัมภาษณ์ เจ้าของที่พักโฮมสเตย์ สามารถสรุปประเด็นในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านที่พัก ห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวมีทั้งอยู่ในตัวบ้านและตั้งอยู่บริเวณเดียวกันกับที่พักของเจ้าของบ้าน ที่พักโฮมสเตย์มีหลากหลายขนาด รองรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่หลักสิบคนได้ และบางหลังนักท่องเที่ยวสามารถกางเต็นท์ได้ โดยส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น เตียง เครื่องนอน โทรทัศน์ พัดลม เครื่องปรับอากาศ รวมถึงมีบริการอาหารเช้าสำหรับนักท่องเที่ยวที่พักด้วย ซึ่งเจ้าของที่พักโฮมสเตย์เป็นชาวบ้านดั้งเดิมในพื้นที่

2. ด้านอาหาร เป็นอาหารพื้นถิ่นของชุมชน ประจําจากวัตถุดิบง่าย ๆ ที่หาได้จากในพื้นที่ เช่น แกงอ่อมไก่ ผักลวก น้ำพริก ผัดผักกูด ปลานึ่ง จิ้มแจ่ว แกงหน่อไม้ รวมทั้งมีชุดอาหารที่ออกแบบให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเป็นที่จดจำของนักท่องเที่ยวคือ แกงส้มหยวกกล้วย ไก่ย่าง ข้าวสวยหุงจาก กระบอกไม้ไผ่ ซึ่งทุกๆ รายการจะเสิร์ฟมาในภาชนะกระบอกไม้ไผ่ที่ตัดจากในพื้นที่ โดยชุดอาหารดังกล่าวนักท่องเที่ยวจะได้รับประทานในมือกลางวันระหว่างทำกิจกรรมท่องเที่ยว

3. ด้านความปลอดภัย ตัวบ้านคอนกรีตมิดชิดเป็นส่วนตัวห้องพักแน่นหนาปลอดภัย โดยที่พัสดั้งอยู่ในรั้วเดียวกันกับที่เจ้าบ้านอาศัยอยู่ และบ้านตั้งอยู่ในเขตชุมชน ชาวบ้านต่างรู้จักกันเป็นอย่างดี มีร้านค้า โรงเรียน ศูนย์ประชุมของชุมชน

4. ด้านอภัยภัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน เจ้าบ้านมีอภัยภัยไมตรีที่ดีกับนักท่องเที่ยว มีความเป็นกันเองเหมือนการมาพักกับคนในครอบครัวมากกว่าการเป็นแขกที่มาใช้บริการ นักท่องเที่ยวจะได้รับความเอาใจใส่ ดูแลถามไถ่บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของชุมชน นักท่องเที่ยวสามารถสอบถามและพูดคุยกับเจ้าของบ้านได้

5. ด้านรายการนำเที่ยว ส่วนใหญ่แล้วที่พักจะมีบริการรายการนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่มาพักค้างคืน หรือสามารถประสานให้กับนักท่องเที่ยวได้ รายการนำเที่ยวของชุมชนจะเป็นกิจกรรมที่ทำจบใน 1 วัน ซึ่งนักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องพักค้างคืนก็สามารถใช้บริการรายการนำเที่ยวได้ กิจกรรมเริ่มจากการรับฟังเรื่องราวความเป็นมาของชุมชน จากนั้นนั่ง “รถอีแต็ก” ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของชุมชนเที่ยวชมหมู่บ้าน ชุมชนชาติ พุงนา สวนยาง พืชทางการเกษตร ขับลัดผ่านห้วยน้ำ ผ่านเส้นทางธรรมชาติเพื่อไปชม น้ำตกห้วยช้างพราย รับประทานอาหารกลางวันและพักผ่อนตามอภัยภัยท่ามกลางธรรมชาติ ซึ่งหากเป็นนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน รายการตอนเย็นจะมีการบายศรีสู่ขวัญ โสมพาลง เป็นการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยผู้เฒ่าของชุมชนเป็นผู้ทำบายศรี รวมถึงรับชมการแสดงรำจากนักเรียน เยาวชนในชุมชน และการตกบาตรในตอนเช้าปิดรายการนำเที่ยว ซึ่งกิจกรรมท่องเที่ยวมีรายละเอียดที่แตกต่างกันเล็กน้อยในแต่ละเจ้า

แนวทางการพัฒนาศักยภาพของโฮมสเตย์ชุมชน ศรีวังเกต อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

จากการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ชุมชนศรีวังเกต อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี เห็นว่าการ

พัฒนาศักยภาพของโฮมสเตย์ควรมีการจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการสนับสนุนทางด้านงบประมาณทางการท่องเที่ยวจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน เช่น การบำรุงรักษาบ้านพักโฮมสเตย์ การดูแลภายในชุมชนให้สวยงาม น่าอยู่ อีกทั้งในเรื่องของการส่งเสริมการตลาด ในชุมชนควรศึกษาการส่งเสริมด้านการตลาดที่เหมาะสมกับโฮมสเตย์และสอดคล้องกับบริบทของชุมชนของตน เนื่องจากโฮมสเตย์ในแต่ละแห่งมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มร้านขายผลิตภัณฑ์ของฝากให้มีความน่าสนใจ เป็นต้น เพื่อรักษามาตรฐานของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และเกิดความยั่งยืน และในส่วนของพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ของโฮมสเตย์ชุมชนศรีวังเกต อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี นั้น ควรเพิ่มกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ โดยจัดจุดที่เป็นเอกลักษณ์ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวออกมานำเสนอ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน หน่วยงานต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และในด้านการพัฒนาและรักษามาตรฐานของโฮมสเตย์ไว้อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาที่ได้รับรองมาตรฐาน ควรมีการติดตามและประเมินผลด้วยชุมชนเอง ว่ายังต้องมีการปรับปรุงพัฒนาส่วนไหนบ้าง โดยเริ่มจากการร่วมมือกันปรับปรุงและพัฒนาภายในชุมชนก่อน และจึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนแก่ท้องถิ่นของโฮมสเตย์ชุมชน ศรีวังเกต อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่พักโฮมสเตย์อย่างยั่งยืน หมู่บ้านศรีวังเกต จังหวัดอุดรธานี พบว่าโฮมสเตย์มีศักยภาพในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้มีผลต่อความพึงพอใจต่อศักยภาพของโฮมสเตย์ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของประวิทย์ ลิขิตศรีธัญ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยระดับความคิดเห็นของ

นักท่องเที่ยวต่อการใช้จ่ายส่วนประสมทางการตลาด ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดพิจิตรและพบว่า มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดพิจิตรตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ในด้านวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตท้องถิ่นของคนในชุมชน ทั้งบ้านเรือน อาหาร การทำเกษตร ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพูดคุยบอกเล่าของคนในชุมชน อีกทั้งได้เข้าร่วมประเพณีบายศรีสู่ขวัญ เป็นการต้อนรับคนต่างถิ่นที่เข้ามาเยี่ยมเยือนชุมชนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา สังขสุวรรณ (2560) ที่ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ยึดหลักยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงครามส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กำหนดกลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจ รวมทั้งบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552) การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ธาริดา สกุลรัตน์ (2559) เรื่อง การศึกษาเอกลักษณ์เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (โฮมสเตย์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่าชุมชนที่มีการจัดที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทจะมีศักยภาพภาพในชุมชนและมีทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยวการเกษตรวิถีชีวิตตามท้องถิ่น คนในชุมชนต้องมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เพื่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

ในการประชาสัมพันธ์ที่ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนศิริวงศได้พึ่งพาการประชาสัมพันธ์โดยผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ได้แก่ Facebook Website ทั้งที่ตัวเองและได้รับการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ททท. จังหวัดอุดรธานี หรือจากนักท่องเที่ยวที่เคยเข้ามาท่องเที่ยวและบอกเล่าเรื่องราวผ่าน Blog ท่องเที่ยว เครือข่ายสังคมออนไลน์ รายการท่องเที่ยว YouTube เป็นต้น ส่วนผลวิจัยในการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ชุมชนพบว่า ชุมชนไม่ได้มีผู้นำในการ

จัดการเรื่องการท่องเที่ยวและโฮมสเตย์เพียงใครคนใดคนหนึ่ง แต่มีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มย่อยภายในชุมชน และในกลุ่มย่อยนั้นต่างมีผู้นำประสานงาน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ครู ซึ่งแต่ละกลุ่มย่อยนั้นต่างก็มีการเอื้อเฟื้อ ประสานงานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งมีการเข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานทางการอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา กงเพชรและคณะ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จังหวัดหนองบัวลำภู ที่พบว่า หนึ่งในรูปแบบการพัฒนาหมู่บ้านโฮมสเตย์ เพื่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ การจัดให้มีการจัดตั้งองค์กรในชุมชน ซึ่งเปรียบเสมือนการรวมกลุ่มย่อยภายในชุมชนโฮมสเตย์ศรีวังคต เพื่อประสานงานรองรับนักท่องเที่ยว โดยพบว่าหนึ่งในรูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน คือ 1) การสำรวจ (Survey) 2) การดำเนินงาน (Operations) 3) การจัดตั้งองค์กรในชุมชน (Organization) 4) การประชาสัมพันธ์ (Relations) 5) การให้บริการ (Service) 6) การประเมิน (Evaluation) ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามประสบการณ์ในการให้บริการโฮมสเตย์ที่เข้าร่วมการอบรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีประสบการณ์ในการให้บริการโฮมสเตย์ 1-3 ปี หลังการอบรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีพฤติกรรมในการปฏิบัติการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่าประชาชนที่มีประสบการณ์ในการบริการโฮมสเตย์ 4-6 ปี ($p < .017$) แต่ประชาชนทั้งกลุ่มมีความรู้และเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

ในการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ นั้นที่ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวสามารถอุดหนุนสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่นำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป อาทิ กล้วยแปรรูป ปลายี่ฉ่ำแจ่วบอง ไม้กวาด ผ้าทอมือโดยซื้ออุดหนุนเป็นของที่ระลึกกลับไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา สุคันธศิริกุล (2558) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการตลาดบริการของโฮมสเตย์ที่ได้รับรองมาตรฐานในจังหวัดนครราชสีมา โดยพบว่า โฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีศักยภาพการตลาดบริการ ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้า ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการและด้านลักษณะทางกายภาพ ตามกรอบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

ในด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ พบว่าชุมชนไม่มีผู้นำในการจัดการ แต่จะให้ความสำคัญในการรวมกลุ่มโดยแยกเป็นกลุ่มย่อยภายในชุมชน และมีผู้ที่คอยประสานงาน ในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาวุธ วงศ์สว่าง (2564) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มธุรกิจทอผ้า วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมจัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. สมาชิกโฮมสเตย์ควรนำจุดเด่น เช่น นารายการอาหารพื้นถิ่นของชุมชน หรือสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ของวิสาหกรรรมชุมชนให้อยู่ในรายการท่องเที่ยวมากกว่ารายการนำเที่ยวปกติ

2. จากการที่ชุมชนที่พักโฮมสเตย์ชุมชนศิริวงกตมีศักยภาพที่หลากหลาย แต่ดูเหมือนยังเป็น โฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยวยังไม่รู้จักในวงกว้างจึงจำเป็นต้องเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น ให้อปท.เข้ามามีส่วนแนะนำช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรนำผลวิจัยที่ได้ครั้งนี้ไปทำการวิจัยเปรียบเทียบกับโฮมสเตย์ที่ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงในครั้งถัดไป

2. การเพิ่มเติมในส่วนของการทำวิจัยเชิง SWOT เพื่อที่จะได้ทราบ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสในการพัฒนา อุปสรรคเพื่อการพัฒนาต่อยอดโฮมสเตย์ศิริวงกตให้มีศักยภาพ มีความพร้อมในการที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว. (2546). *เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทยเบื้องต้น*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564. จาก website: www.tourism.go.th.
- [2] กาญจนา สุกันธสิริกุล. (2558). *การพัฒนาศักยภาพการตลาดบริการของโฮมสเตย์ ที่ได้รับรองมาตรฐานในจังหวัดนครราชสีมา*. รายงานการวิจัย. สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- [3] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *หมู่บ้านศิริวงกต*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564. จาก <https://thai.tourismthailand.org>.
- [4] จินตนา กงเพชรและคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริหารการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, (9)3, 167-184.
- [5] เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- [6] ธาริดา สุกุลรัตน์. (2559). *การศึกษาเอกลักษณ์เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท(โฮมสเตย์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. รายงานการวิจัย. คณะศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- [7] นุชประวีณ์ ลิขิตศรีณย์ (2561) ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการใช้จ่ายส่วนประสมทางการตลาด ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดพิจิตร. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 13(2), 25-36
- [8] *แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ.2561-2564 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562* จาก [https://www.udonthani.go.th/2014/download/datacenter/Development_Plan61-65\(Recover65\).pdf](https://www.udonthani.go.th/2014/download/datacenter/Development_Plan61-65(Recover65).pdf)

- [9] แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7526
- [10] สาวิณีย์ พลเยี่ยม. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย หมู่บ้านคีรีวงกต จังหวัดอุดรธานี. รายงานการวิจัย. คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- [11] สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. (2561). แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7526.
- [12] สุภา สังขวรรณ. (2560). กลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม, *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 4(1), 1-9.
- [13] อาวุธ วงศ์สว่าง. (2564). แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มธุรกิจทอผ้าวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, (7)2, 189-196.